

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 12/2013

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Pan Farmakis

Klagen gjelder: Forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om
særskilt kompensasjonsordning.

Beslutningsdato: 18. juni 2013

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Odd Helge Olsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas ikke til følge.

1. Sammendrag av saksgangen

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████, født ██████████, heretter kalt skadelidte, deltok i ██████████ i ██████████. Han var der et halvt år, fra ██████████ til ██████████. Han jobbet da i transporttroppen. Primæroppgaven var kjøring av drivstoff, vann og proviant til en rekke norske posisjoner. I tillegg til sine primæroppgaver deltok han i vakthold/sikring.

Skadelidte er eldst av tre fellesbarn av foreldre som var gift til moren døde av hjertesykdom for ca. 20 år siden. Familien flyttet en del, slik at han aldri fikk nære venner. Han var selv veldig aktiv og oppfarende, og skapte en del vanskeligheter i forholdet til faren som var «veldig militær». Forholdet til faren har i voksen alder vært anstrengt i perioder.

Klager møtte sin ekskone i 1973 og de giftet seg i 1976. Han har fra dette forholdet en sønn og en datter. Han hadde i perioden 1994-1996 samboer og fra 1998-2008 en ny samboer som han fortsatt har et vennskap med.

Når det gjelder øvrig tilknytning til Forsvaret er det opplyst at klager avtjente verneplikt i ██████████. Han kjørte tungtransport og trivdes godt. Han skal kort tid deretter ha tjenestegjort som grenader i perioden ██████████ til ██████████.

Skadelidte har fra få år etter tjenestegjøringen i ██████████, hatt psykiske vansker preget av store humørsvingninger og i perioder har han hatt høyt aktiveringsnivå og lite søvn. Skadelidte har også slitt med høyt alkoholforbruk og selvmordstanker.

SPK har i vedtak av 17. februar 2012 kommet til at skadelidte har krav på erstatning tilsvarende en ervervsmessig uførhet på 20 % etter den særskilte kompensasjonsordningen med 35 G. Skadelidte har fremsatt klage på dette vedtaket av 30. desember 2012. Klagen er ikke rettidig fremsatt.

Skadelidte møtte for nemnda med sin advokat og gjorde rede for sitt syn på saken. Prinsipalt ble det fremholdt at SPK sitt vedtak må omgjøres og at det legges til grunn at klager er minst 50 prosent ervervsmessig ufør grunnet ██████████. Subsidiært bes det om at SPK fatter vedtak om at klager innvilges kompensasjon etter ordningen med 65 G basert på en ervervsmessig uførhetsgrad på 50 prosent. Atter subsidiært bes det om at SPK fatter vedtak om at klager innvilges kompensasjon etter ordningen med 65 G basert på en ervervsmessig uførhetsgrad på 20 prosent.

2. Nemndas vurdering

Klagen er ikke rettidig og nemnda må derfor først ta stilling til om klagen likevel skal tas under behandling.

Det første spørsmålet blir derfor om nemnda på selvstendig grunnlag har adgang til å omgjøre vedtaket fra SPK jf. forvaltningsloven § 35.

I bestemmelsens første ledd oppstilles tre alternative vilkår for når et vedtak kan endres. Det fremgår av annet ledd at vedtaket kan omgjøres av klageinstansen dersom det først foreligger en omgjøringsadgang. Ordlyden tilsier at det er en vid omgjøringsadgang.

Nemnda ser imidlertid ikke at det foreligger noe i saken som tilsier at det foreligger noen konkrete mangler ved vedtaket, herunder at SPK har bygget på et feil faktum i saken. Det forhold at det nå har kommet frem dokumentasjon fra skadelidtes behandlende psykolog om en PTSD lidelse, er heller ikke lagt frem for SPK.

Nemnda finner derfor ikke tilstrekkelig grunnlag for å omgjøre vedtaket fra SPK.

Spørsmål om oversittelse av klagefrist må løses med utgangspunkt i reglene som gjelder klage over enkeltvedtak. Klagefristen for vedtak under kompensasjonsforskriften er seks uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, jf. forskrift av 24. juni 2011 nr. 651 om Klagenemnda, § 3. For øvrig gjelder forvaltningsloven, jf. forskriften § 2.

Forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav a og b åpner for å ta en klage under behandling selv om den er innkommet etter klagefristens utløp. Etter bestemmelsens bokstav a kan dette skje når «parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med å klage etterpå», mens bokstav b er mer generell i sin ordlyd og gir fristoppsettende virkning når det foreligger «særlige grunner» som gjør det «rimelig at klagen blir prøvd». Etter bestemmelsens bokstav b, kan derfor klageren normalt lastes for å ha oversittet fristen. Det skal derfor mer til for å få oppreisning etter dette alternativet. Videre fremgår det av bestemmelsens annet ledd at det ved vurderingen av om en for sent innkommet klage likevel skal tas under behandling, skal legges vekt på om «endringen av vedtaket kan medføre skade eller ulempe for andre».

På bakgrunn av de faktiske omstendighetene i saken, er det klart at skadelidte ble orientert av SPK om klageadgang og frister når han mottok vedtaket. Skadelidte var ikke representert av advokat på dette tidspunktet. Når han deretter tok kontakt med en advokat, ventet advokaten to og en halv måned med å sende inn en klage til SPK. Advokaten har selv begrunnet dette med at når fristen først var utløpt, ønsket han å forsøke å innhente en ytterligere spesialisterklæring før en klage på vedtaket ble sendt. Klagefristen for vedtak fra SPK er seks uker, mens det i dette tilfellet gikk nærmere ti måneder før en klage ble fremsatt.

Det er etter nemndas syn klart at forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav a, ikke åpner for at klagen gis oppsettende virkning. Spørsmålet blir derfor om det foreligger «særlige grunner» etter bestemmelsens bokstav b.

Det er viktig både av hensyn til effektivitet og ressursbruk at klagefrister overholdes. Hensyn til blant annet innrettelse, forutsigbarhet og tillit til forvaltningen tilsier at det skal en del til for å få oppreisning for å ha oversittet en klagefrist.

I den foreliggende spesialisterklæringen fra dr. Hjort er det ikke påvist at skadelidte har PTSD. Det er likevel ikke tvilsomt at skadelidte lider av en psykisk lidelse, herunder bipolar lidelse type II og er generelt depressiv. Som nemnda i tidligere saker har slått fast, er det et vilkår at skadelidte har en psykisk belastningslidelse. Det er dermed ikke et krav om en konkret diagnose, som f.eks. PTSD.

Skadelidte har for nemnda lagt frem dokumentasjon fra sin behandlende psykolog som definerer hans psykiske tilstand som PTSD. Det er disse tilleggskjønnene som gjorde at

advokaten avventet å klage med en gang han fikk kjennskap til saken. Spørsmålet er om dette er «særlig grunn» som tilsier at det gis oppreisning av klagefrist i denne saken.

Nemnda vil her vise til at dette er dokumentasjon som SPK ikke har fått fremlagt for sin vurdering. Det er viktig at behandlingen i første instans i all hovedsak har tilgang på de samme faktiske opplysninger som klagenemnda. Videre kan ikke uttalelse fra skadelidtes behandlende psykolog være å anse som en «særlig grunn» etter forvaltningsloven § 31 bokstav b, særlig ikke når det allerede foreligger en erklæring i saken som er utarbeidet etter det særskilte mandatet utarbeidet av Forsvarsdepartementet. Nemnda kan ikke se at denne erklæringen lider av noen mangler, men finner at den i all hovedsak gir en grundig vurdering av skadelidte.

Nemnda har derfor heller ikke funnet påvist tilstrekkelig konkrete «særlige grunner» som gjør det «rimelig at klagen blir prøvd», jf. fvl. § 31 første ledd bokstav b.

Nemnda gjør likevel oppmerksom på at avslaget her gjelder vedtak etter 35 G-ordningen. For erstatning etter 65 G-ordningen skal det skje en helt ny prøving av saken, og dette blir opp til SPK å avgjøre i første instans.

Nemnda finner ut fra dette ikke grunn til å gå nærmere inn i en realitetsvurdering av saken.

Det er fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand for klageomgangen stort kr 32 625,- inkl. mva. Kravet gjelder en tidsbruk på 14 timer og 30 minutter. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 11, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klageomgangen. Nemnda finner ikke det totale timekravet nødvendig i tilknytning til selve klagen, og utgiftene i forbindelse med klageomgangen gis for 5 timer ut fra det som fremgår av den spesifiserte timelisten.

3. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge. Vedtaket etter 35 G gis ikke oppsettende virkning. Krav på erstatning etter 65 G ordningen må basere seg på en helt ny prøving av saken. Et slikt krav må fremsettes SPK for ny behandling. SPK utbetaler kr. 11 250,-inkl. mva. for kostnader ved juridisk bistand for klageomgangen.

Vedtaket er enstemmig.

Bergen, 16. august 2013

Eva Klepsland Drageset
Klagenemndas medlem